

Атина – Предговори Грчке и међународних кредитора око трећег пакета финансијске помоћи се одвијају тешко, уз много нових захтева. Све је присутнија бојазан да неће бити комплетирани на време и да би, у том случају, без кредита од 3,2 милијарди евра које су Ципрасовој влади неопходне да би измирила дуг према Европској централној банци, Грчка поново могла да се нађе пред озбиљним проблемом банкрота.

Наиме, до 10. августа би према плану требало да се реше сва, практично, нерешива питања, 11. августа би резултате требало да одобри Еврогрупа, одмах да их ратификује грчки и парламенти неких земаља еврозоне... Моментално би Атини из укупног пакета помоћи од 86 милијарди евра тини требало дати око 24 милијарди евра колико износе њене дужничке обавезе у августу и септембру.

Истина је да су преговори грчког тима и представника институција тек у почетном стадијуму и да се наредних дана треба ухватити у коштац са фискалним обавезама, приватизацијом, рекапитализацијом банака, структуралним реформама укључујући и проблем пензија, пореза за пољопривреднике... Много је нових услова које кредитори поново постављају пред грчку владу и који су остали прикривени приликом начелног договора о трећем пакету помоћи и два сета закона које је грчки парламент морао да усвоји да би садашњи, назовимо их претходни преговори, уопште могли да почну. Дакле, представници институција сада траже нове мере, практично спровођење свих оних реформи које је грчка влада када је схватила да неће проћи у парламенту, оставила за касније. Једва су због одбијања посланика Сиризе да гласају усвојена и претходна два сета закона па је, рецимо, питање нових пореза за пољопривреднике, прецизно регулисање пензионог и радног законодавства, намерно остављено за јесен.

Међутим, представници кредитора који су већ неколико дана у Атини, притискају да се ове реформе одмах усвоје, дакле, да грчки парламент наредних дана још једном гласа. То је врло опасан сценарио с обзиром на размирице у Сиризи и најаву неких посланика да ће напустити своју посланичку столицу. Рецимо, да опозиција поново подржи Ципраса, пакет би могао да прође, али ако се деси супротно...

„Једностране измене програма о којем смо се договорили са кредиторима у Бриселу, само могу да отворе „Пандорину кутију“, изјавио је помоћник премијера Јанис Драгасакис и подвукао да Атина није добила од Европске комисије никакав специјални захтев да се било шта у основном споразуму мења и да овакав начин вођења преговора доводи у опасност основни споразум.

Јер, чак и да се деси да коначни споразум о трогодишњем пакету финансирања буде потписан на време, присутна је реална бојазан да је времена мало и да се са новим захтевима доводи у питање могућност да до 20. августа све буде реализовано, дугови плаћени.

Грчка је већ добила помоћи али тиме није решила своје проблеме. Плаћен је дуг ММФ, али овог месеца је на реду обавеза према ЕЦБ. Уколико не буде споразума на време, могуће је да се не исплате августовске плате и пензије како би се измирила обавеза од 3,4 милијарде дуга према ЕЦБ како се 20. августа Грчка поново не би нашла пред опасношћу од банкрота.

Влада покушава да што пре дође до сопствених средстава, врши притисак на уплату пореза али и на власнике рачуна у иностранству. Јер само у јануару, са рачуна у грчким банкама је повучено 12 милијарди евра, а до јула укупно 44 милијарди депозита грађана. Највећи део средстава се још из времена почетка кризе 2008. године, а претпоставља се да је реч од око 300 милијарди евра, налази углавном у швајцарским банкама. Још нису доведени до краја преговори са швајцарским банкарима да се доставе тачни подаци о Грцима, власницима рачуна али Ципрасова влада размишља о механизмима олакшица и кажњавања за оне који не желе добровољно да пријаве своје имовинско стање ван Грчке. Размишља се о тзв. француском систему према коме је ризик за избегавање достављања података о стању су страним банкама зависан од суме о којој је реч - 1500 евра за сваки сакривени рачун, за веће суме, 5 одсто од количине новца, за депозите од милион евра 50 хиљада евра казне и посебне високе порезе за остварени приход који могу ићи и до 60 одсто од укупне вредности. Тешко је поверовати да би то у овом

моменту Грчка могла да спроведе, али - времена и навике се мењају.

Моментално, порезници јуре грчке хотелијере који и даље покушавају да утаје порез. Наиме, са порастом ПДВ за хотелске услуге, постала је актуелна и провера да ли се у скупим хотелима и ресторанима где је сада ПДВ 23 одсто, поштују порески прописи. Већ сада је јасно да више од трећине предузећа која послују на грчким острвима избегава плаћање пореза. С обзиром да туризам доноси око петине бруто домаћег производа и да се рачуна да он буде и главни покретачк привредног раста, неконтролисани одлив ових потенцијалних прихода, битно би оштетио и онако сиромашну државну благајну.

Јасмина Павловић-Стаменић

(Политика)